

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคเหนือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการตรวจสอบบัญชี โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาในขอบเขตเนื้อหา ขอบเขตประชากร การรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ขอบเขตการศึกษา

3.1.1 ขอบเขตเนื้อหา

ผู้ศึกษาต้องการศึกษาการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับการตรวจสอบและรับรองบัญชี เรื่อง กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร ในส่วนของการจัดทำแนวการตรวจสอบ กระดาษทำการตรวจสอบ การสอบทานงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี การทดสอบรายการตามแบบแจ้งข้อความ ที่กำหนดไว้ในคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.122/2545 และการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีที่กำหนดไว้ในคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป. 123/2545

3.1.2 ขอบเขตประชากร

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประชากรในการศึกษา คือผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตพื้นที่ภาคเหนือ ที่ได้ใบอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพากรให้เป็นผู้สอบบัญชีและมีสิทธิ์ลงลายมือชื่อจำนวน 183 ราย (กรมสรรพากร, สำนักมาตรฐานการสอบบัญชีภาษีอากร (ค), 2557: ออนไลน์) ข้อมูล ณ วันที่ 5 สิงหาคม 2557

3.1.3 ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีภาษีในเขตพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน 183 ราย โดยทำการส่งแบบสอบถาม และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยอาศัยตัวแทนจังหวัดละ 1 ราย จากการนำรายชื่อผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคเหนือ 17 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557: ออนไลน์) ทำการจัดแบ่งตามจังหวัดและทำการเลือกสุ่มขึ้นมาเป็นตัวแทนในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.2 วิธีการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้ ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้เครื่องมือในการศึกษาคั้งนี้

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การศึกษาคั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแน่นอน (Structured Interview) จากผู้สอบบัญชีภาษีอากรเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคเหนือในการปฏิบัติงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยทำการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย การศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง ประการและคำสั่งกรมสรรพากร รวมทั้งจากหนังสือ ตำรา วารสาร และระบบออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งออก 2 ประเภทคือ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้

1) ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของผู้สอบบัญชีภาษีอากรเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี

2) พัฒนาแบบสอบถาม เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคเหนือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี โดยอ้างอิงจากการศึกษาของชนินฐา พิภพลาภ อนันต์ (2545) และ นริรัตน์ ไยบัว (2553) และพัฒนาเป็นแบบสอบถามที่สอดคล้องกับขอบเขตการศึกษาในครั้งนี้

โครงสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีภาษีอากร ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการตรวจสอบและรับรองบัญชี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร ได้แก่ การจัดทำแนวการตรวจสอบบัญชี การจัดทำกระดาษทำการการตรวจสอบบัญชี การสอบทานการจัดทำงบการเงิน การปรับปรุงกำไร (ขาดทุน) ทางบัญชีให้เป็นไปในทางภาษีอากร และการรายงานและการเปิดเผยข้อเท็จจริง ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นวัดระดับของปัญหาและอุปสรรคโดยใช้มาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert scale) และระบุปัญหาและอุปสรรคแบบปลายเปิด (Open-ended questions)

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามจรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี ตามคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป. 123/2545 ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นวัดระดับของปัญหาและอุปสรรคโดยใช้มาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert scale) และระบุปัญหาและอุปสรรคแบบปลายเปิด (Open-ended questions)

3) แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ผู้ศึกษาการค้นคว้าอิสระสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาประเด็นคำถาม จากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยในการศึกษาได้จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผน จัดเตรียมชุดคำถาม และวิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความเห็นหรืออธิบาย

โครงสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีภาษีอากร ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และภูมิลำเนาของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร ได้แก่ การจัดทำแผนงานสอบบัญชี การประเมินความเสี่ยงและแนวทางการสอบบัญชี การจัดทำกระดาษทำการการตรวจสอบและรับรองบัญชี การสอบทานการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดทำรายงานการตรวจสอบ

และรับรองบัญชี และการทดสอบรายการตามแบบแจ้งข้อความของกรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วน หรือผู้จัดการที่แนบพร้อมกับการยื่นแบบ ภ.ง.ด.50

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามจรรยาบรรณของผู้ ตรวจสอบและรับรองบัญชี ตามคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป. 123/2545

3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม จะทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เนื้อหา โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 1 จะนำมาวิเคราะห์โดยคำนวณ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ ผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะของคำถามในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 จะมีการวัดระดับโดยใช้มาตราวัดของ ลิเคิร์ท (Likert scale) คือลักษณะของแบบสอบถามเป็นการให้เลือกตอบระดับความคิดเห็น ซึ่งมี คำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยจะมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99 – 100)

ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน

ระดับความคิดเห็นด้วยมาก กำหนดให้ 4 คะแนน

ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน

ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย กำหนดให้ 2 คะแนน

ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน

ผลคะแนนที่ได้จากคำตอบในแบบสอบถาม จะใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ของค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นที่ได้จะนำมาใช้ในการคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผล

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 มาทำการวิเคราะห์แจกแจงแบบตารางไขว้ (Crosstabs) เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้จากส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 กับข้อมูลทางด้านประสบการณ์ในการตรวจสอบและรับรองบัญชีในฐานะผู้สอบบัญชีภาษีอากร และจำนวนงบการเงินที่ได้ตรวจสอบและรับรองบัญชีต่อปีในฐานะผู้สอบบัญชีภาษีอากร สาเหตุที่ผู้ศึกษาได้เลือกปัจจัยทั้ง 2 ด้าน มาวิเคราะห์การแจกแจงตารางไขว้ เนื่องจากมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งแปลว่าประสบการณ์ในการตรวจสอบและรับรองบัญชี ในฐานะผู้สอบบัญชีภาษีอากร และจำนวนงบการเงินที่ได้ตรวจสอบและรับรองบัญชีต่อปีในฐานะผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีความสัมพันธ์ต่อปัญหาและอุปสรรคของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคเหนือ เกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชี ผู้ศึกษาจึงทำการวิเคราะห์แจกแจงแบบตารางไขว้ (Crosstabs)

2) การวิเคราะห์เนื้อหา

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามในส่วนปลายเปิด (Open-ended questions) มีการวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาในการตีความพิจารณาประเด็นที่สำคัญหรือประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคของผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยนำเสนอในรูปแบบตารางเป็นร้อยละ (Percentage) ควบคู่กับการบรรยายและสรุปผล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved